

God registrering forebygger ulykker og skader

Helsedirektoratet

Bakgrunn for registreringen

Skader er barn og unges største helseproblem, og vanligste dødsårsak for personer under 45 år. Skader rammer årlig 10-12 prosent av befolkningen, medfører smerte og lidelse, og gir iblant varig mén. Til enhver tid er om lag 10 prosent av sykehussengene opptatt av pasienter med skader.

Effektiv forebygging av skader og ulykker kan gjøres når man har oversikt over hvor og hvordan skadene skjer. I flere kommuner i Norge er antall skader og ulykker redusert etter målrettet innsats. Grunnlaget for forebyggingen er opplysninger gitt av skadede pasienter.

Helse- og omsorgsdepartementet har bestemt at registrering skal gjennomføres ved alle somatiske sykehus i Norge og noen utvalgte kommunale legevakter. Alle opplysninger som registreres er konfidensielle og oppbevares og brukes i henhold til strenge regler for personvern. Denne registreringen er godkjent av Stortinget og er hjemlet i Norsk pasientregisterforskriften (Forskrift nr. 1389 fra 2007). I følge forskriften kan data registreres uten samtykke fra pasient.

Registreringen

For alle skader skal det registreres noen viktige opplysninger i et felles minimum datasett (se baksiden for oversikt). Helsedirektoratet har utgitt en Veileder for registrering av data om personskader og personulykker (IS-1793). Det skal i løpet av 2014 lages en forenklet versjon av denne veilederen.

Det er viktig at det enkelte sykehus/den enkelte legevakt lager gode rutiner som sikrer en hensiktsmessig arbeidsflyt, og dermed en god rapportering av personskader. Det er utviklet en brosjyre til pasienter for å informere om hvorfor skaderegistreringen er viktig. Brosjyren bør gjøres lett tilgjengelig for pasienter på venterom o.l.

Hvert sykehus har en superbruker som har god kjennskap til registreringen av skader. Det er også en medisinsk ansvarlig ved

hvert helseforetak. Disse er være informert om registreringen og klassifikasjonene. Spørsmål om registreringen kan stilles disse.

Sammen med øvrige pasientdata blir skadedataene sendt Norsk pasientregister. Der blir de behandlet og er grunnlag for å utgi periodisk statistikk, og brukes til forskning og analyser.

Datakvalitet

Det er «nye» skader som skal registreres. Når pasient kommer til kontroll eller annen tilleggsbehandling for samme skade, skal man ikke registrere datasettet på nytt.

Alle pasienter skal ha en diagnose fra kapitel 19 i ICD-10. For pasienter som er utsatt for skade/ulykke skal i tillegg opplysningene om skaden være registrert.

Bruk av data

På nasjonalt nivå brukes data av helse- og sektormyndigheter for å følge med på omfang og utvikling av skadebildet. På lokalt nivå vil kommuner bruke oversikter over skadebildet i kommunen til forebygging. Særlig ber såkalte «Trygge lokalsamfunn» (se www.skafor.org) om slike oversikter. Den nye folkehelseoven pålegger kommunene ansvar for å holde oversikt over helse-tilstanden, herunder skadebildet.

I tillegg til sentrale og lokale myndigheter er det mange fagfolk, journalister og forskere som ønsker informasjon om omfang av ulykker og skader i Norge.

Mer informasjon?

Har du behov for mer informasjon om skaderegistreringen, ta kontakt med din superbruker, eller med Norsk pasientregister, Helsedirektoratet, tlf. 24 16 30 00.

Skaderapporteringen skal komme i tillegg til den ordinære dokumentasjonen som gjelder alle pasienter. Følgende skal registreres:

- Skadedato og klokkeslett: Kan f.eks. gi opplysninger om opphopninger av voldsskader i forbindelse med uteliv.
- Skadekommune: Gjør det mulig for kommunen å ha oversikt over alle skadene som skjer uansett om det er fastboende eller tilreisende som blir skadet.
- Kontaktårsak skade: Teller opp antall ulykkesskader, voldsskader og selvpåførte skader.
- Skademekanisme: Forskjellige skadetyper kan telles, for eksempel fall, drukning.
- Skadested og aktivitet når skaden skjedde: Gjør det mulig å klassifisere de viktigste ulykkestypene, for eksempel: Arbeids-, hjemme-, skole-, sports-, friluft-, utdannings-, lekeplassulykker.
- Arbeidsulykkene skal registreres med hvilken bransje den skadde arbeider i. Dette gir en komplettering til myndighetenes arbeidsulykkesregister.
- Trafikkulykker skal registreres med om den skadde var bilist, syklist, fotgjenger o.l. Dette gir en komplettering til myndighetenes trafikkulykkesregister.
- Alvorlighetsgrad gjør det mulig å skille mellom småskadene og de alvorlige, noe som er viktig for å kunne prioritere forebyggingstiltakene.
- Kartkoordinatorer er et dataelement som ikke er obligatorisk å registrere. Dette er en opplysning som gjør det mulig å identifisere spesielt skadeutsatte steder - eksempelvis ved fallulykker på glatt føre og trafikkulykker (black spots).